

Զիրաւայ դաշտի մէջ և դաշտի ի հարաւ և ի հիւսիս լեռներու մէջ կան բազմաթիւ քրդ. գիւղօրայք հարիւրից աւելի, զորս խնամով տեղեկագրած է Իւչ-Քիլիսէի վանքի գիւղացի Աստուածատուր Սաչատրեան, որ Գ. Աճմարանի ուսումնաւարտներէն է. քանի տարի Սանասարեան ուսումնարանի մէջ ուսուցիչ էր և այժմ Գերմանիա կուսանի Մա արդէն հայ պատմագիւրները ընթերցած միջոցին իւր հայրենիքի վերաբերեալ ամեն գրուած գրի առած է. նաև քարտեզը ևս պատրաստած է, յոյս մեծ ունեւմ որ մի օր մանրամասն ի լոյս պիտի հանէ:

Զիրաւայ ամբողջ դաշտի մէջ հազիւ 6 հայ գիւղօրայք լինին, որոնք ևս չեղածի պէս են:

Վանքի գիւղ որ վանքի պարսպի արեւմտեան կողմն 30 տան չափ կը լինին, մեծ մասամբ ծանրացած են վանքի վերան:

Ղուվի-Պուճախ, որ վանքէ $\frac{1}{2}$ ժամ յարեւմուտս Մպատայ կողին վերայ, 35 տուն կայ:

Մերքին և վերին Բօզի՝ վանքէ 1 $\frac{1}{2}$ ժամ արեւմտեան հիւսիս, կէս կէս ժամ իրարմէ հեռի, Մավրուզի յարեւմուտս՝ վերին Գաշլի չայի յարեւելս՝ 60 տուն հայ բնակիչներ ունին, վերին Բօզին քրդախառն է:

Վանքի $\frac{1}{2}$ ժամ յարեւմուտս, Մպատայ արեւմտեան հիւսիսային թևի յափունս Մուրատի սպառուած վայրն շինուած է կամուրջ միմիայն վանքի համար:

Վանքի յարեւելս՝ մօտ՝ շինուած է չորս աչքէ ջրաղացն, որ միշտ կը բանի:

Վանքի արեւելեան հարաւ 1 ժամ հեռաւորութեան վերայ մերձ Մուրատի ձախ ափին Ղարապաղար